వ్యంగ్యరచన

స్వతంత్ర దినోత్సవ సభలో
లాఠీరావు
గంభీరోపన్యాసం

"క్రాంతిదూత"

స్వతంత్ర దినోత్సవం! ఎక్కడ చూసినా సభలు, ఉత్సవాలు, ఊరేగింపులు. దేశంలో ప్రతి వ్యక్తికి ప్రతి వస్తువుకూ స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పుడు దాన్ని ప్రకటించక పోవటం న్యాయమా? అందులోనూ, స్వేచ్ఛగా విచ్చల విడిగా చరించ టానికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకున్న శ్రీశ్రీశ్రీ లాఠీరావు ఊరుకుంటాడా?

సభలలో ఊరేగింపులలో ప్రముఖ పాత్రవహించే శక్తి పుట్టుకతోనే వచ్చింది గదా! తనమాత్రం ఎందుకు ఉపన్యసించ గూడదు? నిన్నగాక మొన్న తన అధికారం క్రింద మోకరిల్లిన కాంగ్రెసాయనఇవాళ ఎం. ఎల్. ఏ [మరిచాను ఎం. ఎల్. ఏ. అంటే ఏమిటి?] అయి ఊళ్లోవాళ్లపైన తనకంటె జబర్దస్తీ చలాయిస్తున్నాడు. వేలు సంపాదిస్తున్నాడు. సూపరెంటునే దబాయిస్తున్నాడు!

పోలీసుస్టేషనులో ఒకమూల గోడకు చేరగిలబడి లాఠీరావు దీర్ఘంగా ఆలోచించాడు. ఏం? నేనూ మీటింగు చేస్తాను. ఉపన్యాసంఇస్తాను, ఏముంది చెప్పటానికి అనేనా? లేకేం! నా కంత చరిత్రవుంది. దేశభక్తులు! అని బడాయి చెప్పుకోగానే సరిపోతుందా? అసలీ దేశభక్తుల్ని సృష్టించిందెవరు? స్వాతంత్ర్యం! స్వాతంత్ర్యం అని కేకలేస్తారు? నేను లేకపోతే వీళ్ల ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శించే అవకాశమేదీ? కనుక ఇప్పుడే లేస్తాను. దండోరా వేయిస్తాను. పెద్దఖర్చవౌతుంది! నేను తలుచుకుంటే కరపత్రాలు ఊరికే అచ్చువెయ్యరా? పత్రికల్లో ప్రకటించరా? లైట్లు, లౌడ్ స్పీకర్లు, సోడాలు, సినిమాహాళ్లు - మనకు కొదువేమిటి! కనుక వెంటనే బయల్దేరి అమాటేమిటి? - 'సన్మాన కార్యక్రమం' ప్రారంభిస్తాను.

* * *

సాయంత్రానికి ఊళ్లో ప్రజలు ఆశ్చర్యంతో టాంటాం విన్నారు. ఇదివన్నడూ లేని విచిత్రంగా వాళ్ళకు తోచింది! కాని లాఠీరావు సృష్టించి

న స్వాతంత్ర్యాన్ని అభినందించేవారెవరు ? నిజంగా ఆ సాయంత్రం లాఠీరావు ప్రజల దిగ్భ్రమ చూసి "ప్రజలెప్పుడూ కృతఘ్నులే" నని సిద్ధాంతీకరించుకున్నాడు.

రాత్రి ఏడు గంటలకే మళ్ళీ కరపత్రాలు పంచబడ్డాయి. "అనేక చోట్ల అనేకమంది నాయకుల మీటింగులు వున్నాయని వంకతో ప్రజలు ఏ మీటింగుకూ రాకుండా ఇంటిదగ్గరే వుండిపోవాలని ఉపాయం పన్నుతున్నారు సం 144 గారి ఆజ్ఞప్రకారం అన్ని మీటింగులూ ఆపివేయబడ్డాయి. కనుక తప్పకుండా రేపు సాయంత్రం మీటింగుకు వేలాది ప్రజలు హాజరుకాకపోతే కఠినంగా శిక్షింపబడుదురని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఈ మీటింగుకు అన్ని పేటలూ, వీధులూ ప్రతినిధుల్ని పంపి శ్రీ లాఠీరావు సందేశం వినకపోతే ఆయా పేటలకు సమిష్టి జరిమానాలు విధింపబడతాయని మనవి చేస్తున్నాము. ఈ ఉత్తరువును అనుసరించి ప్రజలు తమ విధిని నెరవేర్చకపోతే తీవ్ర చర్యలు అమలు జరుపబడతాయని విన్నతి చేస్తున్నాము." ఈ కరపత్రం చదువుకుని హాయిగా నిద్రపోక, తలతిక్క ప్రజలు కలవరపడ్డారు. రాత్రంతా వీధులలో బూట్ల చప్పుడు, తుపాకి మోతలు, కేకలు వినిపించాయి. విద్యుద్దీపాలు వెలిగాయి, ఆరిపోయాయి. తల్లులు వెర్రివాళ్ళుకాకపోతే, అంతమాత్రానికే పిల్లల్ని మంచాల్లో పండుకోబెట్టి కంటనీరు పెట్టడం దేనికి ? పిల్లలు అమాయకులు గనుక తల్లుల కడుపుల్లో తలలు దూర్చి నిద్రపోయారనుకొంటే, పెద్దలంతా తమ తమ గదుల్లో చిన్న చిన్న సమావేశాలు జరిపి మీటింగుకు వెళ్ళాలా వద్దా అని గుసగుస లాడుకోవటం దేనికి ?

రాత్రంతా శ్రీ లాఠీరావు పట్టణంలో సంచారం చేశాడు. ఎప్పుడూ ప్రజల వెనుక, ప్రజలమధ్య, కాళ్ళమీద, తలల మీద, వీపుల మీద విహరించే తను ప్రజాభిప్రాయాన్ని గ్రహించటంలో ఆశ్చర్యమేముంది.

తెల్లవారుజామునే లారీలు వచ్చి పెట్రోలువాసనతో, పిల్లలఏడుపులతో వీధులన్నీ నింపినై. జాతీయంగా శాంతిరక్షణకోసం అంతర్జాతీయంగా భారతదేశ ప్రతిష్టకోసం కొన్ని అత్యవసర చర్యలు జరుపవలసివచ్చి ఆర్డినెన్సుగారు, తుపాకిగారు వారి నాయక బృందమంతా పట్నాన్ని గాలించి కొందరు యువకుల్ని జైలుకు తీసుకుపోయారు.

లాఠీరావు ఆజ్ఞప్రకారం తోరణాలు వెలిసినై, ముగ్గులు వేశారు. ధూపదీపనైవేద్యాలను లాఠీరావూ, అతని సహచరులూ స్వయంగా ఇంటింటిని సోదాచేసి ఆరగించిపోయారు.

గాస్ లైట్లు, లౌడ్ స్పీకర్లు అన్నీ వాటంతటవే వచ్చి పడ్డాయి. పవిత్రమైన అశోక చక్రంతో త్రివర్ణపతాక ఎగురుతోంది. మీటింగు పెండాలుమీద ప్రత్యేకంగా లాఠీరావు పూర్వులైన వీరయోధులస్మృతి కోసం ఒక తుపాకి చిత్రం అలంకరించబడింది.

ప్రజలలో కొందరు మీటింగుకు వెళ్ళాలని మొండిధైర్యంతో వాదించారు. కొందరు "ఎందుకైనామంచిది మానేద్దాం. మనప్రాణం మనకు దక్కి తేచాలు" నని భయపడ్డారు.

ఈచర్చలు, వివాదాలు ప్రజలకు చెరుపు చేస్తాయని మొదటినుంచే తెలుసు గనుక సాయంత్రానికి కొయ్యమంది లాఠీరావులు వీధి వీధికీ తిరిగి వీపులుచరిచి, శిరస్సులను ఆశీర్వదించి మీటింగుకు మనుష్యుల్ని పోగు చేశారు.

* * *

కొలమంది ప్రజలు కిక్కురుమనకుండా శ్రద్ధగా కూచున్నారు. వేదికమీద లాఠీరావు నిలబడి నలువంకలా సగర్వంగా చూస్తున్నాడు. వేదికముందు కుర్చీల్లో లాఠీరావు తాత తుపాకిగారూ, ఆయన భార్య టియర్‌గాసూ, వాళ్ళ పిల్లలు తుపాకిగుండ్లూ ఆశీనులై వున్నారు. ఒక ఫిరంగిగారు లారీలో కూచుని తన సంతతి శక్తి సాహసాలకు మెచ్చుకుంటున్నాడు. వేదిక చుట్టూ ఆర్డినెన్సులూ, నిషేధాజ్ఞలూ భద్రంగా కాపలా కాస్తున్నాయి. లాఠీరావు గొంతుసవరించుకొని ఉపన్యాసం ప్రారంభించాడు.

"మహాజనులారా! స్త్రీ పురుషులారా! నేడు సుదినం. గత సంవత్సరం ఈనాడే మనకు స్వాతంత్ర్యం లభించింది. మన భారతదేశం సుఖసౌభాగ్యాలతో తుల తూగుతున్నది. ఇక మనకు శాంతి లభించింది. అందుకు ప్రత్యేకంగా మేమూ, మా సహచరులైన ఆయుధరావులూ ఎంతో గర్విస్తున్నాం. మాకృషి మీకు తెలియనిది కాదు. మన స్వాతంత్ర్య పోరాటచరిత్రలో మేము పాల్గొనని ప్రదేశంలేదు. ముఖ్యంగా **1921, 1930, 1942, 1946** సంవత్సరాల్లో రాత్రనక, పగలనక, తిండిలేక, నిద్రలేక కృషిచేసిందెవరు? మేమే! ప్రజలెక్కడ వుంటే అక్కడ మేమెప్పుడూ సిద్ధంగానే వున్నాం. మేం ప్రజలను విడిచిపెట్టి దూరంగా వెళ్ళే అవకాశవాదులం కాము! ముమ్మాటికీ కాము!"

ఇంతలో ఒకమూలనుండి గొల్లున ఎవరో ఏడ్చారు. కొందరు అటు తిరిగి చూశారు. ఆ ఏడ్చేమనిషి "చూడండి! 'హియర్, హియర్' అనమని పొడుస్తున్నాడు" అని తుపాకివంక చూపించాడు.

"ప్రజల ధైర్యసాహసాలను అడుగడుగునా పరీక్షించుతూ, వారి శక్తికి సాన పెడుతూ వారిని పోరాటవీరులుగా తయారు చేశాం." ("షటప్", "షటప్" అని కేకలు వినిపించాయి.) "ఎవరక్కడ? మూర్ఖులు, అజ్ఞానులు షటప్ అంటే అనవచ్చు. కొందరు కాంగ్రెసు నాయకులు, కమ్యూనిస్టులూ అంతా తామే పాడిచేసినట్టూ, మేము దేశద్రోహులమైనట్టూ ప్రచారం చేస్తున్నారు. వాళ్ళు మీటింగులు పెట్టీ, పత్రికలు పెట్టి చేసేదుష్ప్రచారానికి అంతూ పొంతూ లేదు. మేమలాగ వాగేవాళ్ళం కాదు. మేము కర్మవీరులం. అనుకున్నదేదో చేసేస్తాంగాని కబుర్లుచెప్పి ఓట్లు సంపాదించుకోవడం మాపనికాదు. అధికారంలో ఉన్నవాళ్ళం, ఉంటున్నవాళ్లం ఉండబోయేవాళ్ళం - ఓట్లతో మాకేంపని! ("దేశద్రోహులమీటింగ్సు గెటవుట్, గెటవుట్" అని మళ్ళీ ఒకమూలనుంచి కేకలు వినిపించసాగాయి) "ఎవరు దేశద్రోహులు? మీరు దేశద్రోహులు! మొదట్నుంచీ న్యాయశాస్త్రానికి బద్ధులమై ప్రజాశాంతి కోసం కృషి చేసి చేసి అవమానాలు, బాధలు, గాయాలు సహించి దేశసేవ

చేస్తున్న మేమా దేశద్రోహులం! కాదు! ఎన్నటికీ కాదు!" అంటూ లాఠీరావు ఎదురుగా వున్న కమాండర్ మరతుపాకిని, శ్రీమతి టియర్‌గాస్‌నూ వేదికమీదికి పిలిచాడు. వారి యూనిఫారమ్ దుస్తులు విప్పి, వీపున, తలమీద వున్న గాయాలు ప్రజలకు చూపుతూ "మళ్ళీ అనండి! భారతదేశం ఇంత ప్రశాంతంగా అహింసాయుతంగా స్వాతంత్ర్యం సంపాదించటానికి మా త్యాగం కాదా కారణం? లేకపోతే విప్లవాలనీ, అంతర్యుద్ధాలనీ మీలో మీరు కొట్లాడుకుని భారతదేశాన్ని పరజాతుల్లో నవ్వులపాలు చేసేవారే. దేశంలో పిల్లా జెల్లా మాడి చచ్చేవారే"

ఒకమూలనుండి లాఠీలమోతలు వినిపించినై. లాఠీరావు ఉపన్యాసాన్ని అభినందిస్తూ వెంటనే కరతాళధ్వనులు వినిపించినై. మళ్ళీ లాఠీలు మోగిన శబ్దం వినిపించింది. వెంటనే కరతాళధ్వనులు, ఏడుపులు ఒక్కసారిగా వినిపించినై

లాఠీరావు సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోతున్నాడు. మైక్ పట్టుకుని, అద్దం జేబులోనుంచితీసి తన ముఖం చూసుకున్నాడు. ఫోటోగ్రాఫర్లను సైగ చేసి ఆజ్ఞాపించాడు. ఫోటోలుతీసే వెలుతురులో లాఠీరావు ముఖం ఎర్రమతాబాలాగా వెలిగింది.

మీటింగు మధ్యలోనుంచి ఒకవృద్ధుడు లేచి బలహీనంగా స్పష్టంగా మాట్లాడటం మొదలెట్టాడు.

"మహాశయులారా! ఇదంతా నాకాశ్చర్యం వేస్తున్నది. మాచిన్నతనంలో లాఠీ కనపడితే దూరంగా తొలగిపోయేవాళ్ళం. ఇవాళ మహకర్మకాలి, అందులో స్వాతంత్ర్య దినంనాడు, లాఠీ ఉపన్యాసం వినవలసి వచ్చింది. ఈ మీటింగుకు రావటంకంటె చచ్చింది మేలు!"

వెంటనే అనేక లాఠీలు వచ్చి అతన్ని డ్చుకుపోతూంటే, ప్రజలు లేవటం మొదలెట్టారు. మొదటి పంక్తిలో కూచున్న తుపాకీగారు, శ్రీమతి టియర్‌గ్యాసూ లేచి ఈ ఆందోళనను సర్దమని ఆర్డర్లు జారీ చేస్తున్నారు.

లాఠీరావు మాత్రం ఉపన్యాసం ఆపలేదు

"ఈయనెవరో కాంగ్రెసు వాదిలా వున్నాడు. ముసలివాడైపోయి మన నాయకులేమంటున్నారో, మనకెంత ప్రేమగా చూస్తున్నారో గ్రహించటంలేదు ఈయనకు జైలుకు పోవటమే తెలిసిందిగాని వచ్చిన స్వాతంత్ర్యాన్ని నిలుపుకోవటం తెలియని అమాయకుడు. ఈయన నాయకులే ఇప్పుడు ప్రభుత్వాధికారులై ఆరోగ్యం, విద్య, అధికోత్పత్తికంటే మా కోసం ఎక్కువధనం ప్రత్యేకించారు. మాకోసం అంటే - శాంతి కోసం! మా కోసం అంటే—అహింస కోసం!"

ఉపన్యాసం మధ్యలోనే ఒక యువకుడు లేచి, వెంటనే అందుకుని "వాణ్ణి కిందికి దింపండి. ఈ నికృష్ట పరిస్థితుల్లో మీటింగుకు రావడం నీచాతినీచమైన పని. మనం స్వాతంత్ర్య పోరాటం సాగించినన్నాళ్లూ మన కాలులు బద్దలుకొట్టి తుపాకులతో కాల్చి హింసించినవాళ్ళు ఇవాళ ధర్మపన్నాలు చెపుతూంటే వింటూ మేకల్లాగా కూచోడం స్వాతంత్ర్య దినోత్స

[తరువాయి 63 వ పేజీలో]

నెమ్మదిగా మోహన్ దగ్గరకువచ్చాడు న్యాయం, పుత్రప్రేమ అతనిలో సంఘర్షించుకుంటున్నాయి. ఎన్నో చెప్పాడు. అనలేక అనలేక చివరకు "సరేనీయిష్టం" అన్నాడు. ముడుతలు పడిన రామయ్య తాత బుగ్గలమీద కన్నీరు ప్రవాహం కట్టింది. రామయ్యతాత అశ్రుపూరిత నేత్రాలు అతన్నేదో అడుగుతున్నాయి. దుఃఖంతో నిండిన వృద్ధగొంతునుండి ఏవో మాటలు విన్పించాయి. "నాయనా రెక్కలు సల్లగా వుంటే ఎట్లయినా బ్రతకొచ్చు. బ్రతికుంటే బలుసాకు తింటాం. తలకు మించిన పనులు దేనికిరా?" అందరితో పాటు మోహన్ ముందుకు నడిచాడు.

వచ్చే దుఃఖాన్నాపుకుంటూ నడుం విరిగిపోయిన వాడిలాగ కూలబడ్డాడు తాత.

అవి పొలాలు బోర్డులు ... 144... న్యాయంకోసం...ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు.

వీరు పోలీసులు ఉత్తరువులను ప్రత్యక్షంగా అమలు పరుచుటకు తయారైన తుపాకులు.

"మనదే భూమి!" కేకలువేస్తూ ముందుకుసాగారు రైతులు.

"పోలీసులు తుపాకులు గాలి లోకి పేల్చారు.

"దున్నేవాడికే భూమి!"

తుపాకులు గురిపెట్టారు.

రైతులు ముందుకు సాగారు. వారి రక్తం వేడెక్కింది. కళ్లు నిప్పులు కురుస్తున్నాయి. ఢాం ... ఢాం ... ఢాం ... డొక్కలో...ఎదురొమ్ములో...గుండె ...రక్తం...తమ భూమికోసం, తాము

[12 వ పేజీ తరువాయి]

వాన్నే కలుషితం చేస్తోంది. వీడిక్రింద లాలా లజపతిరాయ్ నెత్తురుకక్కుకుంటూ లాహోరు వీధుల్లో చనిపోయాడు. పండిత నెహ్రూతల్లి అలహాబాదులో వీడి దెబ్బకు రక్తమోడ్చింది...."

వెంటనే లాఠీలన్నీ ఒక్కసారి. "కమ్యూనిస్టు! కమ్యూనిస్టు! పట్టుకోండి! పట్టుకోండి!" అని కేకలువేసినై, ప్రజలు ఒక్కసారిగా లేచి కంగారుగా బెదిరిపోతున్నారు. తుపాకులు నోళ్లు తెరిచి గుండ్లు పేల్చుతున్నాయి. టియర్ గస్ దట్టంగా క్రమక్రమంగా పెండాలంతా ఆవరించింది.

లాఠీలు ఆ వ్యక్తికోసం మీటింగంతా దువ్వేశారు కాని, ప్రజలు అంతసేపు ఉపన్యాసం వినిగూడా, పట్టుకోమంటే అతన్ని పట్టి ఇవ్వనందుకు ఆగ్రహావేశాలతో లాఠీలన్నీ ప్రజలపైబడి వినయవిధేయతలు నేర్పుతున్నాయి.

కాని, నాయకుడు లాఠీరావు మాత్రం "ప్రజలెప్పుడూ కృతఘ్నులే" అని వాపోతూ వేదికపైనే మూర్ఛపోయాడు.

ఎఢల్ మానిన్ :

ఈ విద్యావిధానం ఎలాంటిదంటే, సంస్కృతి అలవరచుకోవడం మనం స్కూలు బైటికి వచ్చిన తర్వాతగాని ప్రారంభించలేం.